

Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη

Από το 1995, οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) αποτελούν την κινητήρια δύναμη πίσω από την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανάπτυξης στην ΕΕ^[1]. Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, η τεχνολογική «σύγκλιση» καθιστά ασαφή τα όρια ανάμεσα σε τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και υπηρεσίες ΤΠ. Η Επιτροπή θέσπισε την ψηφιακή ενιαία αγορά το 2015 και υπέβαλε βασικές νομοθετικές προτάσεις που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, την εναρμόνιση των ψηφιακών δικαιωμάτων, την εναρμόνιση των κανόνων περί ΦΠΑ και την κυβερνοασφάλεια.

Νομική βάση

Μολονότι οι Συνθήκες δεν περιέχουν ειδικές διατάξεις για τις ΤΠΕ, η ΕΕ μπορεί να αναλαμβάνει σχετικές δράσεις στο πλαίσιο τομεακών και οριζόντιων πολιτικών, όπως είναι: η βιομηχανική πολιτική (άρθρο 173 ΣΛΕΕ)· η πολιτική ανταγωνισμού (άρθρα 101-109 ΣΛΕΕ)· η εμπορική πολιτική (άρθρα 206 και 207 ΣΛΕΕ)· τα διευρωπαϊκά δίκτυα (ΔΕΔ) (άρθρα 170-172 ΣΛΕΕ)· η έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και το διάστημα (άρθρα 179-190 ΣΛΕΕ)· η προσέγγιση των νομοθεσιών για την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (άρθρο 114 ΣΛΕΕ)· η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (άρθρα 28, 30 και 34-35 ΣΛΕΕ)· η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων (άρθρα 45-66 ΣΛΕΕ)· η παιδεία, η επαγγελματική κατάρτιση, η νεολαία και ο αθλητισμός (άρθρα 165 και 166 ΣΛΕΕ)· και ο πολιτισμός (άρθρο 167 ΣΛΕΕ). Όλα τα παραπάνω αποτελούν βασικά στοιχεία για μια Ψηφιακή Ευρώπη.

Στόχοι

Σε συνέχεια της στρατηγικής της Λισαβόνας, το [ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη](#)^[2] (ΨΘΕ) σχεδιάστηκε ως μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή. Δημοσιεύτηκε τον Μάιο του 2010 και έχει ως στόχο να ορίσει τον βασικό καταλυτικό ρόλο που πρέπει να αναλάβουν οι ΤΠΕ, ώστε η Ευρώπη να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους της για το 2020. Προκειμένου να διασφαλισθεί ένα δίκαιο, ανοικτό και ασφαλές ψηφιακό περιβάλλον, η Επιτροπή χάραξε, ως εκ τούτου, τη [στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά](#), την

[1] Ψηφιακός πίνακας αποτελεσμάτων — <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>

[2] Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη — <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>

οποία βάσισε σε τρεις πυλώνες: να παρέχεται στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις καλύτερη πρόσβαση σε ψηφιακά προϊόντα και ψηφιακές υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρώπη· να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες ώστε να ανθίσουν τα ψηφιακά δίκτυα και οι ψηφιακές υπηρεσίες· και να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας.

Επιτεύγματα

Από το άνοιγμα της αγοράς των τηλεπικοινωνιών στον πλήρη ανταγωνισμό την 1η Ιανουαρίου 1998 και την έναρξη της εφαρμογής της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, έχουν δρομολογηθεί οι κύριες νομοθετικές προτάσεις που ορίζονται ως προτεραιότητες της στρατηγικής αυτής.

Πρώτον, να παρέχει στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις καλύτερη πρόσβαση σε ψηφιακά προϊόντα και ψηφιακές υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρώπη, και να παρέχει στην ΕΕ ένα προηγμένο σύστημα δικαιωμάτων των χρηστών και προστασίας για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων:

- χαμηλότερες τιμές για τις [ηλεκτρονικές επικοινωνίες](#), και την κατάργηση των τελών περιαγωγής στις 14 Ιουνίου 2017 («περιαγωγή με χρέωση εσωτερικού»)[3].
- καλύτερη συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο για όλους, με συνολική βασική ευρυζωνική κάλυψη, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη τις εξελίξεις στους τομείς των κινητών και των δορυφορικών ευρυζωνικών επικοινωνιών προκειμένου να αναπτύξει τη συνδεσιμότητα σε gigabit, για όλους τους βασικούς κοινωνικοοικονομικούς κινητήριους μοχλούς με την εναρμονισμένη χρήση της [ζώνης συχνοτήτων των 470-790 MHz στην Ένωση](#) και το άνοιγμα σε ευρυζωνικές υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας τέταρτης γενιάς (5G) στο διαδίκτυο έως το 2020· ένα κοινό χρονοδιάγραμμα της ΕΕ για τη [συντονισμένη εμπορική διάθεση της τεχνολογίας του 5G to 2020](#)· παροχή ελεύθερου Wi-Fi σε σημεία ασύρματης πρόσβασης (Wi-Fi hotspots) για τους πολίτες και τους επισκέπτες σε δημόσιους χώρους, παντού στην Ευρώπη μέσω του WiFi4EU[4]· υψηλής ποιότητας ζώνη των 700 MHz· Ταμείο ευρυζωνικότητας στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (για την υποστήριξη των υποδομών ψηφιακών δικτύων)·
- καλύτερη προστασία των καταναλωτών στις τηλεπικοινωνίες με τη νομοθεσία σχετικά με την ιδιωτική ζωή (οδηγία 2009/136/ΕΚ) και την προστασία δεδομένων (οδηγία 95/46/ΕΚ), που βελτιώθηκε περαιτέρω χάρη στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων ([κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/679](#) και [οδηγία 2016/680](#))· με την ενίσχυση της εντολής του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA)[5], μετά την έγκριση [ψηφίσματος του Κοινοβουλίου](#), ακολουθούμενη από [πρόταση της Επιτροπής](#) και τη διάσκεψη κορυφής στο Ταλίν· με τη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας επίλυσης

[3]Κοινή δήλωση που εξέδωσαν η Μαλτέζικη Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 14 Ιουνίου 2017: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1590_el.htm

[4]Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 9 Οκτωβρίου 2017: <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/10/09/free-wifi4eu-internet-hotspots/>

[5]Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 526/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:32013R0526>

διαφορών μεταξύ των καταναλωτών και των διαδικτυακών εμπόρων^[6]· με το gironet.org, μια πλατφόρμα που βοηθά να καταστεί η εφαρμογή της διαδικτυακής διακυβέρνησης πιο δημοκρατική και φιλική προς τους χρήστες^[7]· με [νομοθεσία για την αντιμετώπιση του γεωγραφικού αποκλεισμού](#), ώστε να αποτρέπεται η άμεση και έμμεση διακριτική μεταχείριση με βάση την ιθαγένεια, τον τόπο διαμονής ή τον τόπο εγκατάστασης του καταναλωτή στις διασυνοριακές εμπορικές συναλλαγές μεταξύ εμπόρων και πελατών στην ΕΕ· με επιτρεπόμενες χρήσεις σχετικά με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας για άτομα με προβλήματα ανάγνωσης εντύπων· με τη θέσπιση του ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης 112 ([οδηγία 2009/136/ΕΚ](#)), την τηλεφωνική γραμμή για την αναφορά εξαφάνισης παιδιών 116000, την τηλεφωνική γραμμή βοήθειας για τα παιδιά 116111 και την τηλεφωνική γραμμή συναισθηματικής στήριξης 116123· και με τη χορήγηση του δικαιώματος να αλλάξουν, εντός μίας εργάσιμης ημέρας, εταιρεία σταθερής ή κινητής τηλεφωνίας, διατηρώντας ταυτόχρονα τον παλιό αριθμό τηλεφώνου (φορητότητα αριθμού) ([οδηγία 2009/136/ΕΚ](#)).

Δεύτερον, προκειμένου να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη των ψηφιακών δικτύων και υπηρεσιών σε επίπεδο ΕΕ, ο Φορέας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) ([κανονισμός \(ΕΚ\) αριθ. 2018/1971](#)) προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και της Επιτροπής, προωθώντας τις βέλτιστες πρακτικές και τις κοινές προσεγγίσεις, ενώ παράλληλα αποφεύγει τη μη συνεκτική ρύθμιση που θα ενείχε τον κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά τηλεπικοινωνιών. Όσον αφορά τη διαχείριση φάσματος, το πολυετές πρόγραμμα πολιτικής ραδιοφάσματος θέτει την κατεύθυνση πολιτικής και τους στόχους για τον στρατηγικό σχεδιασμό και την εναρμόνιση του ραδιοφάσματος. Έτσι διασφαλίζεται η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς σε τομείς ενωσιακής πολιτικής που αφορούν τη χρήση του ραδιοφάσματος, όπως είναι οι ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η έρευνα, η τεχνολογική ανάπτυξη και το διάστημα, οι μεταφορές, η ενέργεια και ο οπτικοακουστικός τομέας.

Τρίτον, το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της ψηφιακής οικονομίας, με την προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και της πληροφορικής υψηλών επιδόσεων, την ψηφιοποίηση της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης και τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων υπηρεσιών^[8]. [Νέοι κανόνες σχετικά με τη φορητότητα των ψηφιακών υπηρεσιών](#) εγκρίθηκαν, προκειμένου να επιτρέψουν στους καταναλωτές που αγοράζουν υπηρεσίες επιγραμμικού περιεχομένου στη χώρα τους να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες αυτές όταν επισκέπτονται άλλη χώρα της ΕΕ, και άρχισαν να εφαρμόζονται την 1η Απριλίου 2018.

---

[6] Η πλατφόρμα είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/> και επιπλέον πληροφορίες θα βρείτε στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint_el

[7] Η Επιτροπή εγκαινίασε στις 22 Απριλίου 2015 το gironet.org, μια πλατφόρμα διαδικτυακής διακυβέρνησης, σε συντονισμό με το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο Πολιτικής του Διαδικτύου (GIPO).

[8] Όπως εξέφρασε ο πρωθυπουργός της Εσθονίας Jüri Ratas κατά την Ψηφιακή Σύνοδο Κορυφής του Ταλίν.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Κοινοβούλιο τάσσεται υπέρ μιας ισχυρής και προηγμένης πολιτικής για τις ΤΠΕ και υπήρξε πολύ δραστήριο κατά την έγκριση νομοθετικών πράξεων σε αυτόν τον τομέα. Επίσης, συνέβαλλε σταθερά στη διατήρηση της επικέντρωσης στα ζητήματα των ΤΠΕ, με εκθέσεις πρωτοβουλίας, προφορικές και γραπτές ερωτήσεις, μελέτες^[9], εργαστήρια^[10], γνωμοδοτήσεις και ψηφίσματα, και με εκκλήσεις για μεγαλύτερο συντονισμό των εθνικών προσπαθειών με στόχο την ανάπτυξη πανευρωπαϊκών υπηρεσιών, και για την παροχή ενωσιακής υποστήριξης στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης όσον αφορά τις ΤΠΕ^[11].

Το [Κοινοβούλιο υπενθύμισε](#) την ανάγκη να χρησιμοποιηθεί το φάσμα του «ψηφιακού μερίσματος» ώστε να επιτευχθεί ευρυζωνική πρόσβαση για όλους τους πολίτες της ΕΕ, και υπογράμμισε ότι απαιτείται περαιτέρω δράση για να εξασφαλιστεί η διαρκής και υψηλών ταχυτήτων πρόσβαση στην ευρυζωνικότητα καθώς και ψηφιακός γραμματισμός και δεξιότητες για όλους τους πολίτες και τους καταναλωτές. Ταυτόχρονα, το Κοινοβούλιο προωθεί ενεργά την [τεχνολογική ουδετερότητα](#), την «ουδετερότητα δικτύου» και τις «δικτυακές ελευθερίες» για τους Ευρωπαίους πολίτες, καθώς και μέτρα προκειμένου η πρόσβαση σε υπηρεσίες και εφαρμογές μέσω δικτύων τηλεπικοινωνιών, ή η χρήση των υπηρεσιών και εφαρμογών αυτών, να γίνεται με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών· τα μέτρα αυτά πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου δεν υποβαθμίζουν την ικανότητα των χρηστών να έχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο και εφαρμογές και/ή να εκτελούν υπηρεσίες της επιλογής τους^[12].

Το Κοινοβούλιο εδραιώνει συστηματικά αυτές τις εγγυήσεις μέσω νομοθετικών πράξεων. Βρίσκεται στην πρώτη γραμμή για την εξάλειψη των εμποδίων στο πλαίσιο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς και τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις τηλεπικοινωνίες στα σύγχρονα ψηφιακά προϊόντα, καθώς και τα προϊόντα δεδομένων και υπηρεσιών, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η ψηφιοποίηση των ευρωπαϊκών τομέων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και ευκαιρίες. Αποσκοπεί στην τόνωση του διασυνοριακού εμπορίου, την εναρμόνιση των κανόνων για τις ψηφιακές συμβάσεις, την εξασφάλιση οικονομικά προσιτών υπηρεσιών διασυνοριακής παράδοσης δεμάτων, στηρίζοντας την ελεύθερη ροή δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα και την εφαρμογή απλούστερων διαδικασιών δήλωσης ΦΠΑ. Το Κοινοβούλιο έχει, ως εκ τούτου, βελτιώσει την πρόσβαση στα δεδομένα και τη μεταφορά τους για όλους, με τον ορισμό προτύπων ουδετερότητας των δικτύων, την εναρμόνιση της χρήσης της ζώνης συχνοτήτων 470-790 MHz, τη στήριξη της δωρεάν σύνδεσης Wi-Fi για όλους σε πόλεις και χωριά (Wifi4EU), την πραγματοποίηση επενδύσεων στην πληροφορική υψηλών επιδόσεων και στο υπολογιστικό νέφος της επιστήμης (Ευρωπαϊκό Νέφος Ανοικτής Επιστήμης) και με την κατάργηση των τελών

[9] Think Tank του ΕΚ: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/el/home.html>

[10] Επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: <http://www.europarl.europa.eu/committees/el/events-hearings.html>

[11] Μελέτη με τίτλο «Ubiquitous developments of the Digital Single Market» (Πανταχού παρούσες εξελίξεις της ψηφιακής ενιαίας αγοράς), που εκπονήθηκε για την Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών του Κοινοβουλίου, 2013: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

[12] [ΕΕ C 153 Ε της 31.5.2013, σ. 128.](#)

περιαγωγής στην επικράτεια της ΕΕ. Το Κοινοβούλιο δρομολόγησε και ολοκλήρωσε σημαντικό νομοθετικό έργο όσον αφορά [τα μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών](#)^[13] και τον [κανονισμό σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά με σκοπό να διευκολύνει τις ηλεκτρονικές συναλλαγές](#).

Επιπλέον, το Κοινοβούλιο οριστικοποίησε με επιτυχία το νομοθετικό έργο, με τη βελτίωση της προστασίας των δεδομένων και με τη μεταρρύθμιση του [πλαισίου προστασίας των δεδομένων και των κανόνων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο](#), με την έγκριση της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού πλαισίου ασφάλειας ΤΠΕ, την οργάνωση πιστοποίησης ΤΠΕ στην ΕΕ, την προώθηση των επενδύσεων σε βασικές βιομηχανικές ικανότητες στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, που παρέχει εγγυήσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή της προστασίας των φυσικών προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως θεμελιώδες δικαίωμα ([οδηγία \(ΕΕ\) 2016/680](#)), καθώς και με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ([κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/679](#)). Ο τελευταίος αυτός κανονισμός έχει ως στόχο να διορθώσει τα κατωτέρω: τον κατακερματισμό της εφαρμογής των διατάξεων περί προστασίας δεδομένων σε ολόκληρη την Ένωση· την έλλειψη ασφάλειας δικαίου· και την ευρέως διαδεδομένη αντίληψη του κοινού ότι υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι όσον αφορά την προστασία των φυσικών προσώπων (ιδίως σε σχέση με τη δραστηριότητα στο διαδίκτυο). Πρόσφατα, η Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) του Κοινοβουλίου ψήφισε υπέρ των κανόνων για τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων^[14].

Το Κοινοβούλιο παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή, από την Επιτροπή, του χάρτη πορείας της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά (DSM) και, ως εκ τούτου, ενέκρινε ψήφισμα με τίτλο [«προς μια νομοθετική πράξη για την ψηφιακή ενιαία αγορά»](#). Επί του παρόντος, το Κοινοβούλιο πραγματοποιεί εκτεταμένη νομοθετική εργασία σχετικά με τις προτάσεις που υποβλήθηκαν ώστε να δοθεί συνέχεια στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά και το προαναφερθέν ψήφισμα, και αντιμετωπίζει ζητήματα όπως ο αδικαιολόγητος γεωγραφικός αποκλεισμός^[15], η διασυνοριακή παράδοση δεμάτων^[16], η δυνατότητα για διασυνοριακή μεταφορά υπηρεσιών επιγραμμικού περιεχομένου^[17], η αναθεώρηση του κανονισμού για τη συνεργασία στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή^[18], οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων^[19], οι συμβάσεις για την πώληση μέσω διαδικτύου και άλλες μορφές πώλησης εξ αποστάσεως^[20], καθώς και οι συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου^[21].

---

[13] Οδηγία 2014/61/ΕΕ: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.155.01.0001.01.ELL, ΕΕ L 155 της 23.5.2014, σ. 1.

[14] [COM\(2017\)0010](#).

[15] [COM\(2016\)0289](#).

[16] [COM\(2016\)0285](#).

[17] [COM\(2015\)0627](#).

[18] [COM\(2016\)0283](#).

[19] [COM\(2016\)0287](#).

[20] [COM\(2015\)0635](#).

---

[21][COM\(2015\)0634](#).

